

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ТРАДИЦІЙНІ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ

Кожина Г.М., Самардакова Г.О., Стрельнікова І.М., Гайчук Л.М.

Актуальність. Враховуючи високі вимоги до якості медичної допомоги в Україні та наближення її до європейських і світових стандартів, необхідно продовжувати впровадження сучасних підходів до навчання лікарів-інтернів під час проходження інтернатури зі збереженням накопиченого досвіду в найкращих традиціях вітчизняної психіатричної школи.

Постійні соціальні зміни та перебудови в українському суспільстві, нестабільний економічний стан, продовження бойових дій на сході України призводить до погіршення психічного здоров'я населення України. За статистичними даними збільшується кількість невротичних та пов'язаних зі стресом захворювань, зловживань психоактивними речовинами, нехімічних аддикцій, психічних розладів при органічних ураженнях головного мозку, екзацербції хронічних ендогенних психічних захворювань. Це обумовлює потребу в висококваліфікованих фахівцях-психіатрах та вимагає від професорсько-викладацького колективу кафедри психіатрії, наркології та медичної психології приділяти велику увагу сучасним технологіям навчання, світовим стандартам діагностики та лікування психічних захворювань, щоб майбутні лікарі-психіатри мали глибокі професійні знання з існуючої психічної патології та були конкурентоспроможними на медичному ринку праці.

Мета статті – узагальнення досвіду використання традиційних методів та сучасних технологій для навчання в інтернатурі майбутніх лікарів-психіатрів.

Виклад основного матеріалу. Викладання в інтернатурі дисципліни «Психіатрія» триває 1,5 роки та проводиться згідно з типовим навчальним планом, що передбачає лекції, семінари, практичні заняття, складається з очного та заочного циклів.

Дуже важливо, щоб майбутні лікарі-психіатри приймати активну участь у процесі навчання. Для цього необхідно навчитись самостійно проводити науковий пошук, аналізувати сучасні вітчизняні та зарубіжні медичні публікації, критично оцінювати отриману інформацію, перевіряти її доказовість, вчитись використовувати на практиці отримані результати.

Опанування практичними навичками та вміннями проводиться під час лікувальної роботи в психіатричних відділеннях під керівництвом викладачів. Особлива увага приділяється оволодінню сучасними методами діагностики і лікування з позицій доказової медицини. Усі лікарі-інтерни постійно беруть участь у curaції хворих, щотижня готують інформацію про найбільш складних пацієнтів, яка підлягає обговоренню та аналізу у групі під керівництвом викладача. Інтерн вчиться робити доповідь історії хвороби пацієнта, готуючи та надаючи всю необхідну інформацію з використанням професійної термінології, сучасних питань етіології та патогенезу, клінічних ознак захворювання, наявності супутніх захворювань, сучасних стандартів лікування, профілактики захворювання та психоосвіти.

Інтерни також готують реферативні доповіді до практичних і семінарських занять, беруть участь у науково-практичних конференціях, що залишаються важливим компонентом навчального процесу. При підготовці до клінічних та науково-практичних конференцій лікарі-інтерни

поглиблено опрацьовують навчальний матеріал та доповнюють його сучасними даними, результатами власних досліджень, готуючись презентувати наукову інформацію для цільової аудиторії.

Лікарі-інтерни регулярно беруть участь у засіданні товариства неврологів, психіатрів та наркологів, у відкритих лікарняних розборах діагностично-складних клінічних випадків, патологоанатомічних конференціях.

За досвідом кафедри, клінічні розбори та проблемно-орієнтовані заняття під час навчання в інтернатурі є високоефективними формами проведення занять. Ці форми навчання максимально наближені до повсякденної лікарської практики, а головне, спрямовані на активний процес пошуку та здобуття знань, формуванню клінічного мислення. Вирішення та розв'язання нестандартних завдань, допомагає лікарю-інтерну опанувати нові знання, уміння, навички, що знадобляться в майбутній практичній діяльності.

Завдяки сучасним технологіям навчання, в навчальному процесі з'явилась можливість імітації реальності, відпрацювання складних практичних навичок, вирішення складних клінічних питань, що є запорукою безпеки з погляду ризиків у ситуаціях імовірної помилки. З сучасних технологій навчання в процесі підготовки лікарів-інтернів найбільш широко застосовуються кейс-методи, мозковий штурм, ігрові технології, які допомагають активізувати самостійну роботу майбутніх фахівців. Уводячи лікаря-інтерна в стан емоційної та інтелектуальної напруги, інтерактивні технології стимулюють пізнавальний інтерес интерна до навчальної діяльності, спонукають до пошуку нових знань, розвитку клінічного мислення, пізнавальної самостійності та роботи в команді. Використовуючи вищенаведені стимуляційні технології навчання лікарі-інтерни мають можливість відпрацювати до автоматизму більшість необхідних практичних навичок в ігровій формі під час навчання. Це дасть можливість вільно застосовувати ці вміння в майбутній роботі лікаря-психіатра. Зазначені методи є успішною альтернативою навчання на хворих під час подолання дефіциту практичних навичок лікарської діяльності та засобом оцінення ефективності навчання інтернів.

Інтернів навчають активно використовувати інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, завдяки яким вони можуть брати участь в онлайн-конференціях, онлайн-лекціях, дистанційних тренінгах, тощо. Вільний доступ до інформаційних ресурсів, сучасних комп'ютерних технологій допомагає здобувати сучасні медичні знання.

Наприкінці навчання в інтернатурі майбутні спеціалісти повинні успішно скласти ліцензійний інтегрований екзамен – «Крок-3», тому впродовж всього періоду навчання в інтернатурі створюються необхідні умови підготовки до його успішного складання.

Висновки. На нашу думку, безперервний процес оволодіння знаннями, навичками та вміннями завдяки використанню сучасних підходів до навчання лікарів-інтернів під час проходження інтернатури зі збереженням накопиченого досвіду в найкращих традиціях вітчизняної психіатричної школи є запорукою якості післядипломної освіти. Таким чином, спираючись на багаторічний досвід підготовки лікарів-інтернів на кафедрі психіатрії, наркології

та медичної психології, вищенаведені підходи допомагають ефективно готувати сучасних конкурентоспроможних спеціалістів у сфері психіатрії.

Література:

1. Кожина А.М., Гайчук Л.М., Черкасова А.А., Стрельникова І.Н. Подготовка врачей психиатров в Украине // Матеріали 42-ї науково-методичної конференції з інтернатури. Сучасний стан та перспективи підготовки лікарів-інтернів у Харківському національному медичному університеті. Харків, 2016. С 55-56.

2. Перспективні зміни в післядипломній медичній освіті під впливом розвитку інформаційних технологій /І.М. Скрипкин, С.О. Гаєвський, Н.О. Соколюк (та ін.) // Вісн. Східноукр. нац. ун-ту ім. Даля. – 2010.-№ 9(151). – Ч.1.-С.217-219.

3. Белецька І.В. Гра – важлива і невід’ємна частина навчання, дозвілля, культури в цілому /І.В. Белецька// Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2010. – № 3. – С. 34-38.

4. Шубина Л.Б., Мещерякова М.А., Сон І.М. Имитационное обучение в медицине. // Качество образования. – 2011 № 4. С. 42-46.

УДК 378.046-021.68.018.43:378.6:61(477.54)ХНМУ

МІСЦЕ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Козько В.М., Соломенник Г.О, Юрко К.В., Бондаренко А.В., Терьошин В.О., Меркулова Н.Ф., Могиленець О.І, Граділь Г.І., Кацапов Д.В, Бондар О.Є., Гаврилов А.В.

Харківський національний медичний університет

PLACE OF DISTANCE STUDIES IN THE SYSTEM OF MEDICAL POSTGRADUATE EDUCATION

Kozko V.M., Solomennyk G.O., Yurko K.V., Bondarenko A.V., Tieroshyn V.O., Merkulova N.F., Mohylenets O.I., Gradil G.I., Katsapov D.V., Bondar O.Ye., Gavrillov A.V.

Kharkiv national medical university

У статті наведено принципи, проблеми та перспективи застосування дистанційної форми навчання як шляху оптимізації та інтенсифікації підготовки лікарів, зокрема на етапі післядипломної освіти.

This paper describes the principles, problems and perspectives in applying distance studies as a way of optimization and intensification of training for doctors, in particular, at the stage of graduate education.

Вступ. Інновації в системі освіти, зокрема в галузі охорони здоров'я, пов'язані з певними змінами мети, змісту, методів і технологій, форми організації та системи управління, стилів педагогічної діяльності та організації учбово-пізнавального процесу, системи контролю та оцінки рівня освіти, учбово-методичного забезпечення, навчальних планів і програм, системи фінансування. На шляху реформування вищої медичної освіти сьогодні можна спостерігати низку тенденцій: розвиток багаторівневої системи підготовки спеціалістів у вишах, збагачення їх сучасними інформаційними технологіями, університетизація тощо. Усе це спрямовано на перетворення принципу «освіта на все життя» на принцип «освіта крізь усе життя». Одним із перспективних напрямків розвитку безперервної освіти на сучасному етапі є дистанційне навчання [1-3].

Основна частина. Дистанційне навчання передбачає відсутність безпосереднього контакту викладача зі слухачем разом із застосуванням сучасних засобів, які дають змогу здійснювати віддалене навчання. Його головними принципами, або перевагами, є гнучкість, паралельність, асинхронність, рентабельність, необхідність застосування певних інформаційних технологій. Принцип гнучкості полягає у відсутності регулярних занять за розкладом у вигляді лекцій, семінарів, а, навпаки, у вільному індивідуальному виборі часу, необхідного для засвоєння дисципліни (курсу). Причому навчання може відбуватися паралельно з іншою (основною) професійною діяльністю суб'єкта. Асинхронність дистанційного навчання передбачає мож-

ливість реалізації технологій навчання викладачем і слухачем незалежно один від одного у часовому просторі, рентабельність – економічну ефективність дистанційної освіти. Так, за даними університету Everyman в Ізраїлі, витрати на одного студента за умови дистанційної форми навчання є у два рази меншими порівняно з традиційною системою освіти.

На сучасному етапі дистанційна освіта інтегрується з традиційними системами навчання, доповнює та розвиває їх, сприяє створенню мобільного освітнього середовища, орієнтує на впровадження до навчального процесу моделей освіти, заснованих на сучасних телекомунікаційних інформаційних технологіях. При цьому на викладача покладають функції координатора учбово-пізнавального процесу, корекцію курсу, консультування і керівництво навчальним процесом.

Досвід застосування телекомунікації довів, що цей вид інформаційних технологій дає змогу широко використовувати їх у різних сферах освіти: організувати спільні дослідницькі проекти із залученням суб'єктів із різних вишів, наукових і учбових центрів, оперативну консультативну допомогу та підвищення кваліфікації викладачів і лікарів, обмінюватися досвідом, інформацією, планами з певних питань, тем, розширюючи кругозір і підвищуючи освітній рівень, формувати комунікативні навички, культуру спілкування, що передбачає вміння коротко висловлювати власні судження, толерантно ставитися до погляду співбесідника, вести дискусію, аргументовано доводити власну точку зору, слухати та поважати думку опонента. Таким чином, сучасні інформаційні технології надають необмежені можливості у розміщенні, збереженні, обробці та доставанні інформації на будь-яку відстань будь-якого обсягу та змісту.

Ефективність дистанційного навчання визначається наступними складовими: особливістю взаємодії викладача та слухача, педагогічними технологіями, що застосовуються, якістю методичних матеріалів, методів, які

<i>Ігнат'єв О.М., Панюта О.І., Турчин К.А., Прутіян Т.Л.</i> ВИМОГИ ДО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ, ЯКУ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ І КУРСАНТІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КЛІНІЧНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»	392
<i>Іманова Н.І.</i> САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ЗА ФАХОМ «ТЕРАПІЯ»	393
<i>Касьянова О. М., Долгопол О.О., Разумна А.Г., Швецова Г.А., Андрейко Я.В.</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІРТУАЛЬНО-НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ MOODLE У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	393
<i>Кліщ І. М., Потіха Н. Я., Ковалик О.С.</i> ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВИМИ ПРОГРАМАМИ У ДЕРЖАВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ „ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ”	394
<i>Кожина Г.М., Самардакова Г.О., Стрельнікова І.М., Гайчук Л.М.</i> НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ТРАДИЦІЙНІ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ.....	397
<i>Козько В.М., Соломенник Г.О, Юрко К.В., Бондаренко А.В., Терьошин В.О. , Меркулова Н.Ф., Могиленець О.І, Граділь Г.І., Кацапов Д.В, Бондар О.Є., Гаврилов А.В.</i> МІСЦЕ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	398
<i>Кокарь О.О., Любомирська Т.Р.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	399
<i>Колесник Ю.М., Боярська Л.М., Ганчева О.В.</i> СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ У ЗДМУ	400
<i>Коритнюк Р. С., Давтян Л. Л., Мінцер О. П., Дроздова А. О.</i> ВЕБІНАРИ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПРОВІЗОРІВ	402
<i>Корнієнко Г.В., Дмитряков В.О., Копилов Є.П., Довбиш О.В.</i> МЕТОДИКА ОЦІНКИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДИТЯЧИХ ХІРУРГІВ.....	403
<i>Кочуєва М.М., Крутько В.С., Сокол Т.В., Рогожин А.В.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ПІДХОДІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ФТІЗИАТРІВ.....	405
<i>Кочуєва М.М., Сокол Т.В., Потейко П.І.</i> ДОСВІД НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ПРИСТРОЮ ВІЗУАЛІЗАЦІЙНОГО СТОЛУ SECTRA.....	406
<i>Кравченко І. М.</i> ПРОФІЛАКТИКА ХРОНІЧНИХ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ: АЛЬТЕРНАТИВНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ НА ЕТАПАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	407
<i>Кривенко В.І., Пахомова С.П., Федорова О.П., Качан І.С., Непрядкіна І.В., Радомська Т.Ю.</i> СИТУАЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ.....	407
<i>Курочкін М.Ю., Давидова А.Г.</i> СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «MOODLE» І ЇЇ ЗНАЧЕННЯ У САМОПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДИТЯЧИХ АНЕСТЕЗИОЛОГІВ	410
<i>Кутакова О. В.</i> МОБІЛЬНА ВЕБ – ОРІЄНТОВАНА СИСТЕМА СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ	411
<i>Лехан В.М., Крячкова Л.В.</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ БІОСТАТИСТИКИ АСПІРАНТАМ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМИ MOODLE	412
<i>Лисенко Н.С., Вороньжєв І.О., Чурилін Р.Ю., Коломійченко Ю.А., Сорочан О.П., Пальчик С.М.</i> ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ НА ЦИКЛІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «РЕНТГЕНОЛОГІЯ».....	413
<i>Ліхачова Н.В., Літовченко Т.А., Тондій О.Л., Екзархова А.І., Сухоносова О.Ю.</i> РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ КЛІНІКИ «ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ПЕРИНАТАЛЬНИЙ ЦЕНТР» В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ТА УДОСКОНАЛЕННІ ДОПОМОГИ НОВОНАРОДЖЕННИМ З ПЕРИНАТАЛЬНОЮ НЕВРОЛОГІЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	413
<i>Луньова Г.Г., Олійник О.А., Завадецька О.П., Федорова Т.Т., Кривенко Є.О.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ ДО ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КЛІНІЧНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА».....	414